

Lännsstyrelsen
Jämtlands län

Enheten för lednings- och
verksamhetsstöd
Helena Lindh
010-225 36 58

Yttrande

Datum
2022-09-02

Diarienummer
3674-2022

Yttrande över Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11)

Bakgrund till ärendet

Handlingsplanen är ett betänkande av 2020 års tolkutredning. Utredningen presenterar förslag på åtgärder som syftar till att ge stabila utvecklingsmöjligheter för en tolktjänst som stöder möjligheten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet att delta i samhället på lika villkor.

I handlingsplanen finns två huvudsakliga åtgärdsområden:

- 1) åtgärder för att skapa ett mer samordnat, ändamålsenligt och effektivt tolktjänstsystem, till exempel genom att införa ett nytt bidrag för tolkstöd i arbetslivet samt genom att regionens ansvar förtydligas och förstärks genom en ny lag om tolktjänst,
- 2) stödja en fortsatt utveckling av tolktjänsten, till exempel genom ett förstärkt utbud av distanstolkning.

Synpunkter från Lännsstyrelsen Jämtlands län

Lännsstyrelsen Jämtlands län ser utredningen som gedigen och väl genomarbetad. Tolkservice är en del av funktionshinderspolitiken och vi instämmer i utredningens diskussion om tolkservice utifrån ett rättighetsperspektiv.

Utredningen har formulerat ett antal mål för en långsiktig utveckling av tolktjänsten (kapitel 6). Målen tar sikte på att identifiera och föreslå genomförbara och tidsatta åtgärder som bidrar till att skapa en likvärdig, kvalitativ och effektiv tolktjänst som främjar dövas, hörselskadades och personer med dövblindhets jämlikhet i levnadsvillkor och fulla delaktighet i samhällslivet. Lännsstyrelsen tillstyrker dessa.

Vi ser positivt på att roller och ansvar förtydligas genom att regionerna får ett tydligare mandat att samordna tolkstödet (kapitel 7). I det sammanhanget är det dock viktigt att understryka att tolkstöd är ett rättighetsområde som omfattar mer än hälso- och sjukvård. Att arbetslivstolkning föreslås hanteras av Arbetsförmedlingen (kapitel 8) framstår som logiskt, liksom att varje myndighet ansvarar för tolkning vid besök hos aktuell myndighet.

Utredningen förutsätter att detta kommer att frigöra mer resurser till så kallad vardagstolkning (till exempel inom fritid och föreningsliv), vilket är en önskvärd utveckling. Vi vill understryka vikten av att detta även omfattar barns och ungdomars rätt till tolk för att kunna delta i fritidsaktiviteter på lika villkor som jämnåriga. Det är också bra att regionerna har ansvaret för att samordna tolkstödet för tolkanvändare, även när det inte gäller vardagstolkning.

YttrandeDatum
2022-09-02Diarienummer
3674-2022

Vidare ser Länsstyrelsen det som viktigt att regionen, så långt det är möjligt, samråder med den enskilde när det gäller utformning och genomförande av vardagstolkning.

Som glesbygdslän ser vi behovet att utveckla distanstolkningen som särskilt angeläget (kapitel 10). Digitala lösningar kan göra tillgången till tolk mer jämlik över landet. Det förutsätter dock att användarna av tjänsten har både vana vid digitala tjänster och tillgång till god uppkoppling, något som ännu inte är en självklarhet i Jämtlands län.

Vi delar utredningens uppfattning om hur tolktjänsten kopplar till Agenda 2030. Genom att förstärka och förtydliga tolkstödet bidrar vi till minskad ojämlikhet och möjliggör att människor med funktionsnedsättning blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Vi instämmer i behovet av en nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor (kapitel 14). Vi understryker behovet av att följa upp i vilken utsträckning, kvinnor respektive män får tillgång till tolkstöd. Vi ställer oss dock frågande till att det är den nationella funktionen som föreslås följa upp handlingsplanen. Med reservation för att vi inte korrekt har uppfattat hur uppföljningen ska genomföras eller vad den ska leda till, ser vi ett värde i att uppföljning/utvärdering genomförs av en fristående aktör och inte av en (visserligen statlig) aktör som själv är en del av handlingsplanens föreslagna åtgärder.

Beslut

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med utredare Helena Lindh som föredragande. I den slutliga handläggningen har länsråd Susanna Löfgren medverkat. I arbetet med remissen har även Emmy Nilsson, samordnare mänskliga rättigheter, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Marita Ljung
landshövdingHelena Lindh
utredare